

Innst. 369 S

(2009–2010)

Innstilling til Stortinget fra næringskomiteen

Dokument 8:135 S (2009–2010)

Innstilling fra næringskomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Harald T. Nesvik, Svein Flåtten og Trine Skei Grande om utarbeidelse av en stortingsmelding om statens eierskap

Til Stortinget

1. Samandrag

Staten er en betydelig eier i norsk næringsliv og det er viktig med søkelys på forvaltningen av dette eierskapet. Sist eierskapspolitikken var fremme i en stortingsmelding var i St.meld. nr. 13 (2006–2007) Et aktivt og langsiktig eierskap, jamfør Innst. S. nr. 163 (2006–2007).

Forslagsstillerne mener det foreligger nye signaler fra regjeringen i forhold til målsettingene i eierskapsmeldingen, Et aktivt og langsiktig eierskap, og mener det derfor bør utarbeides en ny eierskapsmelding som tar opp i seg statsråd Trond Giskes uttalelser om taktskifte i den statlige eierskapsforvaltningen.

Forslagsstillerne vil understreke betydningen av å sikre et nasjonalt eierskap til strategisk viktige bedrifter. Forslagsstillerne mener at en gjennomgang av hvor mye staten skal engasjere seg i strategisk viktige selskaper, er en naturlig del av en ny eierskapsmelding.

Statsråd Trond Giskes signaler fra februar 2010 om at det kan være grunnlag for å endre det statlige eierskapet gjør at en ny stortingsmelding også må behandle eierskapet i en rekke selskaper der forslagsstillerne mener det ikke lenger er noen god begrunnelse for statlig eierskap.

Følgende forslag fremmes i dokumentet:

«Stortinget ber regjeringen utarbeide en stortingsmelding om statens eierskap.»

2. Merknader frå komiteen

Komiteen, medlemene frå Arbeidarpartiet, Else-May Botten, Lillian Hansen, Arne L. Haugen, Ingrid Heggø og leiaren Terje Aasland, frå Fremskrittspartiet, Per Roar Brødvoold, Harald T. Nesvik og Torgeir Trældal, frå Høgre, Svein Flåtten, Frank Bakke Jensen og Elisabeth Røbekk Nørve, frå Sosialistisk Venstreparti, Alf Egil Holmelid, frå Senterpartiet, Irene Lange Nordahl, og frå Kristeleg Folkeparti, Rigmor Andersen Eide, viser til representantframlegg 135 S (2009–2010) om utarbeiding av ei stortingsmelding om staten sitt eigarskap.

Fleirtalet i komiteen, alle unnateke medlemene frå Fremskrittspartiet og Kristeleg Folkeparti, viser til Soria Moria-erklæringa der det står at vi skal ha ei ny eigarskapsmelding. Fleirtalet viser òg til brev frå nærings- og handelsministeren til komiteen datert 4. juni 2010, lagt ved innstillinga, der det går fram at regjeringa har beslutta å starte arbeidet med ny stortingsmelding om statleg eigarskap, og at arbeidet er igongsett. På denne bakgrunn ber fleirtalet om at representantframlegget vert vedlagt protokollen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre har med glede merket seg at nærings- og handelsminister Trond Giske nå tilkjenner at han er enig med forslagsstillerne i at det må utarbeides en ny stortingsmelding om statlig eierskap. Dette kommer frem gjennom brev av

4. juni 2010 til næringskomiteen der det varsles om at det er besluttet å starte et slikt arbeid med en ny stortingsmelding. Disse medlemmer er glad for at statsråden nå endelig er kommet til denne konklusjonen etter at representantene Harald T. Nesvik, Svein Flåtten og Trine Skei Grande har fremmet forslag om dette gjennom dokumentet som nå er til behandling. Det har gjennom behandlingen av flere saker i Stortinget blitt svært tydelig at det var på tide med en ny eierskapsdebatt grunnet at regjeringen gjennom fremleggelse av flere proposisjoner har foreslått å endre eierposisjoner i flere selskaper der staten er medeier. Samtidig har en også kunnet merke seg at det også innad i regjeringspartiene har pågått en viss debatt om hvordan staten skal kunne bruke sitt eierskap. Noen eksempler på saker der regjeringen har fremmet forslag om å endre sine eierposisjoner er forslaget om konvertibelt lån til SAS og ikke minst gjennom forslag om deltakelse av kapitaltilførsel til Norsk Hydro ASA. Dette medfører blant annet at statens eierandel i Norsk Hydro ASA reduseres til 34,5 pst. fra dagens 43,82 pst. Statsråden har også tidligere varslet at det også kan være mulig at staten på et senere tidspunkt kan være villig til ikke bare å redusere sin eierposisjon i SAS, men muligvis også selge seg helt ut dersom en finner dette riktig hvis en aktuell kjøper skulle melde seg. Videre vil disse medlemmer også vise til den diskusjon som har vært i visse miljøer knyttet til om staten burde brukt sin eierposisjon i Statoil for å trekke Statoil ut av de mye omtalte oljesandprosjektet i Canada der selskapet er involvert.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti mener det er svært viktig at staten opptrer profesjonelt i sitt eierskap og ikke skaper unødig usikkerhet om hvordan en tenker å bruke sin eiermakt. I den forbindelse finner disse medlemmer grunn til å minne om den debatt som nå pågår om når statsråden har tenkt å gi et svar på forespørselen til det statlig heleide selskapet Statkraft om hvorvidt en vil tilføre ny egenkapital eller ikke. Dette er en forespørsel som ble sendt fra selskapet 4. februar 2009. Disse medlemmer mener at dette ikke er en akseptabel saksbehandling i departementet og regjeringen. Disse medlemmer vil videre vise til at statsråden i sitt brev av 4. juni 2010 til komiteen ikke varsler om når det nå igangsatte arbeidet med en ny stortingsmelding om det statlige eierskapet skal være ferdig og så i neste omgang fremlegges for Stortinget. Disse medlemmer mener det må kunne forventes at dette arbeidet blir ferdigstilt i løpet av 2010 slik at denne meldingen kan komme til behandling i

Stortinget senest våren 2011. På denne bakgrunn fremmes følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme den varslede stortingsmeldingen om statlig eierskap senest i løpet av våren 2011.»

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti er kritisk til regjeringens forvaltning av det statlige eierskapet. Det har blitt skapt et mønster med lite forutsigbarhet og tilfeldige handlinger som kan svekke tilliten til staten som eier. Dette medlem mener regjeringen har utvist et passivt eierskap når det gjelder spørsmål knyttet til etikk og bedrifters samfunnsansvar, herunder hensynet til miljø. Det gjelder blant annet daværende StatoilHydros investeringer i klimafiendtlig tjæresand i Canada.

Dette medlem vil understreke at det er viktig at regjeringen går foran med et godt eksempel når det gjelder å bekjempe skatteparadiser. Dette medlem viser til Økokrims høringsuttalelse til Kapitalfluktutvalget der betydningen av konsistent og aktiv bekjempelse av skatteparadiser understrekes:

«ØKOKRIM vil framheve betydningen av konsistens i synet på skatteparadisene, slik at vi ikke benytter skatteparadisenes strukturer når det passer, samtidig som vi er opptatt av å bekjempe skadevirkningene av de samme strukturene.»

Dette medlem mener regjeringen bør bidra til at heleide og deleide statlige selskaper ikke etablerer seg i skatteparadiser.

Dette medlem vil understreke at staten som eier må sette resultatmål om langsiktig markedsmessig avkastning i de selskapene der staten primært har forretningsmessige mål. Dette medlem mener dette ikke er til hinder for at staten som eier samtidig klargjør forventninger om at selskapene har et sterkt fokus på hvordan hensynet til blant annet miljø, omstilling, mangfold, etikk, forskning og utvikling kan følges opp i selskapenes utforming og oppfølging av forretningsmessige strategier. Dette medlem imøteser en gjennomgang av disse problemstillingene i forbindelse med den bebudede stortingsmeldingen.

3. Forslag fra mindretall

Forslag fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti:

Stortinget ber regjeringen fremme den varslede stortingsmeldingen om statlig eierskap senest i løpet av våren 2011.

4. Tiltråding frå komiteen

Tiltrådinga frå komiteen vert fremma av medlemmene frå Arbeidarpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet.

Komiteen har elles ingen merknader, viser til representantforslaget og rår Stortinget til å gjere slikt

v e d t a k :

Dokument 8:135 S (2009–2010) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Harald T. Nesvik, Svein Flåtten og Trine Skei Grande om utarbeidelse av en stortingsmelding om statens eierskap – vert å leggje ved møteboka.

Oslo, i næringskomiteen, den 15. juni 2010

Terje Aasland

leiar

Ingrid Heggø

ordførar

Vedlegg**Brev fra Nærings- og handelsdepartementet v/statsråden til næringskomiteen.
datert 4. juni 2010****Representantforslag 135 S (2009 - 2010) om utarbeidelse av en stortingsmelding om statens eierskap**

Jeg viser til brev datert 27.mai.

Jeg kan informere om at det er besluttet å starte arbeidet med en ny stortingsmelding om statlig eierskap og arbeidet er i gang.